

Hoofdstuk 1 - Kampai!

*Onder rode poort,
een vreemde zoekt in stilte,
zijn schaduw buigt mee.*

Iedereen houdt van een goed verhaal

In het water zwommen de karpers sierlijk rond. Ze hadden witte, oranje en zwarte kleurenpatronen op hun schubben en breed uitwaaiierende vinnen. In de lucht vlogen sierlijke vogels, het leken me mussen, vinken en zwaluwen, maar mijn ornithologie is wat roestig. Zittend op een bankje keek ik rond. Ik zat in het Koishikawa Korakuen landschapspark. Dat is niet eens het mooiste park van Tokio, maar ik keek mijn ogen uit. De paden, struiken, bomen en stenen, alles zag er idyllisch uit. Bomen werden geholpen in hun groei, door steeds een ondersteunend boogje op plaatsen waar een tak verder groeide. Dit voorkwam dat de takken van de oude bomen onder het toenemende gewicht zouden bezwijken en afbreken. Gestuurd door de natuur, geholpen door de mens. In de loop der jaren was er zo een heel traject ontstaan van ondersteunende boogjes met kronkelende takken. Het was herfst en het kleurenpalet van de bladeren was opvallend; lichtgroen, donkerrood, feloranje, lichtgeel, paarslila. De kleuren leken intenser, rijker dan ik gewend was.

Ik keek wat langer naar de bomen en de vertakkingen. Ze groeiden in hoekige patronen en toch kronkelden ze. Of was het geen kronkelen, omdat de vormen hoekig waren en niet rond? Ik vroeg het me af. En hoorde ik nu muziek? Ik zou zweren dat ik klassieke muziek hoorde. Strijkers, een cello? Ik keek om me heen, zocht waar het geluid vandaan kwam. Langzaam rees het besef dat er een orkest aan het repeteren was in de Tokio-Dome. De Tokio-Dome is een multifunctioneel evenementencomplex, gelegen direct naast het park. De muziek stopte. Een oude Japanse man met een lichtblauw petje op zijn wilde grijze haardos liep voorbij. Hij droeg een kleine heggenschaar in zijn rechterhand en een laag trapje

in zijn linkerhand, hij groette met een beleefd knikje toen hij langs het bankje liep. Hij stopte bij een struik, zette zijn krukje neer en ging aandachtig staan kijken naar een struik, alvorens hij begon met zijn secure snoeiwerk. Steeds weer stopte hij met snoeien, om de vordering van zijn werk van een afstandje te bekijken.

Japan verraste me vanaf het moment dat ik uit het vliegtuig stapte. Van de vriendelijke mensen tot de minutieuze organisatie van het dagelijkse leven. Van de opgeruimde, schone en slim ingerichte steden, tot de prachtige natuur. Maar ik kan bevooroordeeld zijn en een te grote voorliefde voor Japan hebben. Het leek of iedere foto die ik maakte als vanzelf zo'n mooi kersenbloesem-takje in de linker- of rechterbovenhoek kreeg. Nogmaals, dat kan natuurlijk ook allemaal aan mij liggen. Als je langere tijd Japanse vechtkunst beoefent, raak je gaandeweg geïndoctrineerd. Alles wat Japans is, is bewonderenswaardig. Je ziet het land en de cultuur door een roze bril.

Ik was in Japan om karatetraining te volgen bij de Japanse karatebond. Om in de traditionele Japanse sfeer te blijven verbleven we in een 'ryokan', een herberg die op traditionele wijze is gebouwd en ingericht. Veel hout, rijstpapieren wandjes die de kamers scheiden en spaarzaam wat lage meubels. We sliepen op de mat, de 'tatami'. Een tatami is een mat met een kern van rijststro, bedekt met geweven biezengras. We hadden verder per persoon een 'futon' om op te liggen. Futon is een woord dat vaak vertaald wordt met 'matras', maar het is eerder een slaapzak. Je ligt niet op een zachte ondergrond. Weinig luxe dus. Bovendien houden de rijstpapieren wandjes geen geluid tegen. Iedereen hoort alles van jou, jij hoort alles van iedereen.

De eerdergenoemde roze bril verdween als sneeuw voor de zon toen de trainingen begonnen. Het trainingsschema was moordend: vroeg opstaan, 's ochtends trainen, 's middags trainen en 's avonds trainen. Zo ging het week in, week uit, zonder rust. Een goed recept voor blessures zou je zeggen, en dat klopt. De enige 'redding' die je spieren hebben om te bekomen van het zware trainen en slechte slapen, zijn de 'onsen', de hete baden. Onsen verwijst naar een heetwaterbron, of een bad met water uit zo'n bron. De uitvoering en de mate van luxe kan variëren, maar veel verblijfplaatsen in Tokio hebben een eigen onsen. Door jezelf hier in te laten zakken (héél langzaam, want het is bloedheet) en een tijdje rond te dobberen, ontspannen je spieren. Als je dan opstaat en het hete bad verlaat moet je wel rekenen op wat hoongelach van de Japanners die in het bad zitten. Als je westerse, bleke huid knalrood is geworden van het veel te hete water dan vinden ze dat blijkbaar erg grappig.

Na de laatste avondtraining was er een speciale bijeenkomst georganiseerd. Ik had geen flauw idee wat ik daar precies van moest verwachten, maar ik wilde het wel meemaken. Ik sloot me aan bij de groep 'karateka' (karate-beoefenaars) die naar deze bijeenkomst toe ging. Direct na de training werden we in één goed georganiseerde rij van mensen naar bussen geleid. De bussen reden vervolgens naar een hotel in de bergen ergens buiten Tokio. Na ongeveer een uur rijden stopte de bus, ik had geen idee waar we precies waren. De deuren van de bus gingen soepel open, wederom vormde zich een ordentelijke rij mensen die zich van de bus naar de ingang van een hotel begaf. De Japanse karateka gaven het goede voorbeeld. Ze liepen in een nette rij, twee-aan-twee, de weinige buitenlandse karateka volgden. Zelfs de soms wat rebelse en weerbarstige Schotten en Ieren sloten opvallend rustig en netjes aan.

De Schotten en Ieren waren mijn vrienden geworden gedurende deze trainingsperiode in Japan. Toegewijd aan de vechtkunst, hard voor zichzelf en vol rauwe humor en zelfrelativering. Ik kon me wel vinden in de levenshouding van deze groep mensen. Ze waren goed getraind. Tijdens de karatetrainingen kon ik ze prima bijbenen. Alleen gedurende het drinkgelag, direct na de trainingen moest ik mijn meerderen erkennen in zowel de Schotten als de Ieren.

De sliert karateka bewoog gestaag het hotel in. Via smalle gangetjes kwamen we in een grote ruimte terecht waar een enorme hoeveelheid tafeltjes en stoeltjes was neergezet. Ik zag een lege plek vlakbij en wilde net gaan zitten, toen een grote hand zwaar op mijn schouder landde. Ik keek op, schuin omhoog, en zag een reusachtige, Japans ogende man vriendelijk glimlachen. Met zijn andere hand maakte hij me duidelijk dat ik ergens anders moest gaan zitten. Hij wees naar een stoel een meter of vijftien verderop. Het was blijkbaar niet de bedoeling om zomaar ergens plaats te nemen. Ik liep naar de mij aangewezen plaats en ging zitten. Ik keek om me heen. Toen viel het me pas op: er leek een soort ongeschreven rangorde te zijn, waarop iedereen plaatsnam.

Hoe verliep die rangorde precies en wie kreeg de beste plek? Waren het mensen die langer meedraaiden of ouder waren, die de beste plaatsen kregen? Mochten de beste vechters, die veel wedstrijden hadden gewonnen, vooraan zitten? Of waren het de leraren die meer leerlingen hadden en dus meer geld in het laatje brachten? Voor ieder lid van een karateclub was immers een lidmaatschap bij de bond nodig. Per persoon was dat geen enorm bedrag, maar gezien de grote aantallen sportschoolhouders die ik hier zag, werd er toch een aardig zakcentje verdiend. Ik weet nog steeds niet wat de criteria waren, maar er leek wel